

Startnotitie milieueffectrapportage

Offshore Windpark Raedthuys

Locatie Oost-Friesland

April 2005

STARTNOTITIE
Milieueffectrapportage

Offshore Windpark
Raedthuys
Locatie Oost Friesland

Arnhem, april 2005

In opdracht van "RAEDTHUYS HOLDING B.V. "

INHOUD

blz.

1	Inleiding	3
2	Probleemstelling en doel van de voorgenomen activiteit.....	5
2.1	Achtergrond	5
2.2	Probleemstelling	5
2.3	Doelstelling	6
3	Vorgenomen activiteit	7
3.1	Beschrijving van de voorgenomen activiteit.....	7
4	Gevolgen voor het milieu	10
4.1	Veiligheid	11
4.2	Effecten op vogels	11
4.3	Effecten op het aquatische milieu.....	11
4.4	Energie-opbrengst, mede in relatie tot het grondgebruik.....	11
4.5	Techniek/economie.....	12
4.6	Overige aspecten.....	12
4.7	Vermeden emissies	12
5	Alternatieven.....	13
5.1	Nulalternatief.....	13
5.2	Uitvoeringsalternatieven	13
5.3	Meest milieuvriendelijke alternatief.....	13
6	Wettelijke aspecten en tijdsplanning.....	14
6.1	M.e.r.-plicht.....	14
6.2	Te nemen besluiten	14
6.3	In acht te nemen beleid, wet- en regelgeving	15
6.4	Procedure	17
6.5	Planning.....	18
7	Naam en vestigingsplaats van initiatiefnemer en bevoegd gezag.....	20

LITERATUUR**GEBRUIKTE AFKORTINGEN**

1 INLEIDING

RAEDTHUYS HOLDING B.V. is voornemens een aantal windturbineparken op de Noordzee te realiseren. KEMA ondersteunt Raedthuys bij de technische aspecten van dit plan. Het doel van het plan is om op een commerciële wijze bij te dragen aan een aantal overheidsdoelstellingen op het gebied van duurzame energie en milieu. Windenergie is een van de belangrijkste vormen om deze doelstellingen te bereiken. In een dichtbevolkt land als Nederland zijn de mogelijkheden om op land voldoende windturbines te plaatsen beperkt. Om die reden gaat de Nederlandse overheid uit van plaatsing van een groot deel van de benodigde capaciteit op zee. De doelstelling bedraagt een geïnstalleerd vermogen van 6 000 MW_e in het jaar 2020. Raedthuys heeft een aantal locaties voor deze windparken geïdentificeerd. Een van deze locaties is de locatie Oost Friesland. De situering daarvan is weergegeven in figuur 1.1.

Voor het realiseren van het windpark zijn vergunningen benodigd op grond van onder andere de Wet beheer rijkswaterstaatwerken (afgekort Wbr).

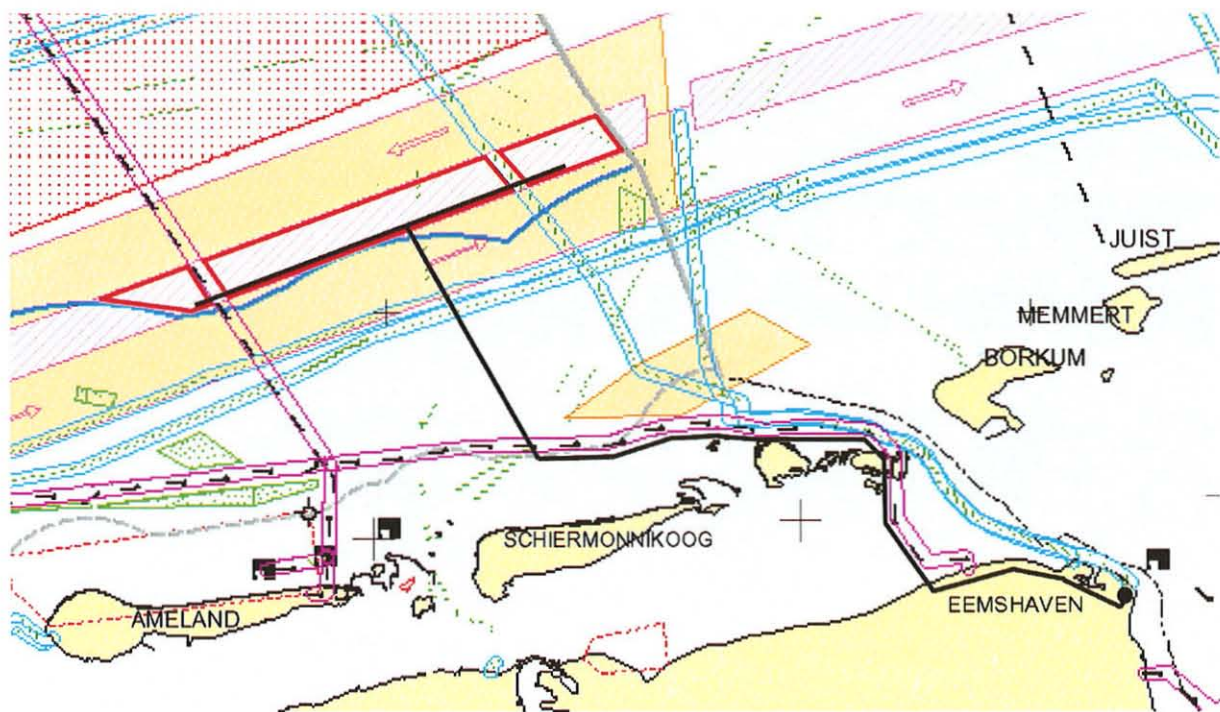
Daarnaast is het project (categorie C 5.1 van het Besluit m.e.r.:...windenergie, in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op: 1°. een gezamenlijk vermogen van 15 megawatt (elektrisch) of meer, of 2°. 10 molens of meer) m.e.r.-plichtig omdat het vermogen (450 MW) en het aantal (>100) boven deze limieten komen¹. De onderhavige Startnotitie vormt het officiële startsein voor de m.e.r.-procedure.

Realisatie van offshore windturbineparken ter invulling van de 6000 MW doelstelling moet in het regeringsbeleid plaats vinden om *dwingende redenen van groot openbaar belang* (Tweede Kamer; 2004). Nut en noodzaak van nieuwe windparken is daarmee afdoende aangetoond en behoeft bijgevolg geen uitgebreide bespreking in het MER.

In de Exclusieve Economische Zone is de bouw van windturbineparken in beginsel toegestaan buiten de volgende specifieke uitsluitingsgebieden zoals scheepvaartroutes en clearways, aanloop- en ankergebieden, de defensierestrictiegebieden en de reserveringsgebieden voor de winning van beton- en metselzand (Tweede Kamer, 2004).

¹ Formeel is de Wet milieubeheer inclusief de m.e.r.-regeling (hoofdstuk 7) nog niet van toepassing in de Exclusieve Economische Zone (EEZ). Dit wacht nog op inwerkingtreding van het nieuwe artikel 7.1a. In de Beleidsregels inzake toepassing van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken op installaties in de exclusieve economische zone is echter reeds een m.e.r. als voorwaarde gesteld voor het verkrijgen van een vergunning.

Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat stelt zich daarom op het standpunt dat volstaan kan worden met een MER voor deze locatie ("inrichtings-MER"). Dit betekent dat de milieubelasting wordt beschreven van de voorgenomen activiteit en van de alternatieven, voor zover die binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen. In het MER zullen geen beleidsalternatieven worden behandeld, bijvoorbeeld andere manieren om duurzame energie op te wekken. Ook is geen locatie-MER aan de orde, waarmee verschillende locaties tegen elkaar afgewogen worden. Wel zal het MER de keuze van de locatie toelichten.

Figuur 1.1 Situering van het project Oost Friesland met indicatief voorkeustracé aanlandingskabel

2 PROBLEEMSTELLING EN DOEL VAN DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT

2.1 Achtergrond

Windenergie past in het beleid van de overheid om duurzame energie te stimuleren. Dit beleid is onderdeel van het algehele energiebeleid, waarin ook energiebesparing, voorzieningszekerheid en betaalbaarheid een rol spelen. In de verduurzaming van het energiebeleid speelt windenergie een belangrijke rol. In 2020 zou volgens het beleid 10% van de in Nederland gegenereerde energie duurzaam opgewekt moeten worden. Van dit deel zou ca. 25 % uit windenergie moeten bestaan (TK, 1996). Omdat realisatie daarvan op land als gevolg van vele beperkingen in een dichtbevolkt land als Nederland onhaalbaar is, wordt een geïnstalleerd vermogen van 1500 MW op land en van 6000 MW op zee beoogd.

2.2 Probleemstelling

De probleemstelling laat zich als volgt samenvatten:

- vanuit de overheidsdoelstelling van 6000 MW is er behoefte aan installering van een aanzienlijke capaciteit windvermogen op zee
- projecten dienen te voldoen aan het overheidsbeleid ter zake op energiegebied
- projecten dienen te voldoen aan het overheidsbeleid op milieugebied
- projecten dienen te voldoen aan het overige beleid, met name geldend voor de Noordzee
- er dient een optimalisatie plaats te vinden tussen randvoorwaarden op gebied energie-opbrengst, milieu, ruimtegebruik en andere relevante factoren zoals economie

Het meest relevante beleid en de bijbehorende regelgeving op de diverse terreinen worden in paragraaf 6.3 vermeld. In het MER zal dit overzicht worden gecompleteerd. Het project zal aan dit beleid getoetst worden.

Op dit moment is nog geen windvermogen op het Nederlandse deel van de Noordzee geïnstalleerd. Momenteel zijn slechts voor twee projecten vergunningen verleend. De bouw daarvan kan binnen afzienbare tijd beginnen. Het onderhavige voornemen van RAEDTHUYS HOLDING B.V. biedt daarom een waardevolle bijdrage aan de verdere realisatie van de overheidsdoelstelling voor windenergie op zee.

2.3 Doelstelling

Gelet op voorgaande probleemstelling is de doelstelling van het project:

“Het opwekken van 450 MW windenergie op de Noordzee op de locatie Oost Friesland met in achtneming van het geldende overheidsbeleid, waarbij geoptimaliseerd wordt tussen elektriciteitsopbrengst, ruimtegebruik, natuur- en milieubelasting en economie.”

3 VOORGENOMEN ACTIVITEIT

3.1 Beschrijving van de voorgenomen activiteit

Het project zal in hoofdzaak bestaan uit de volgende onderdelen:

- 1 een windpark met een geïnstalleerd vermogen van ca. 450 MW.
- 2 bijbehorende windparkinfrastructuur zoals kabels, transformator/schakelstations
- 3 hoogspanningskabel(s) naar koppelstation op land

Het windpark

De parkomvang is gebonden aan enkele eisen uit de "Beleidsregels inzake toepassing Wet beheer rijkswaterstaatswerken op installaties in de exclusieve economische zone", met name:

- een offshore windpark mag een gebied van maximaal 50 km² beslaan
- dit is inclusief een daarbij in acht te nemen veiligheidszone van 500 meter.

Het afgelopen decennium laat zien dat de technische ontwikkeling van windturbines, toename van het geïnstalleerd vermogen en rotoropschaling, continu in beweging is. Momenteel is 3 MW per turbine een gangbare maat, maar bij de producenten zijn in (vergaande) fase van ontwikkeling windturbines in de vermogensklasse van 4,5 tot 5 MW. Omdat moeilijk te voorspellen is wat over enkele jaren gangbaar is voor plaatsing van windturbines offshore worden hieronder de twee uitersten aangegeven.

Tabel 3.1a Voorlopige kenmerken van het windpark met momenteel beschikbare turbines

Grootheid	Indicatieve waarde
Aantal turbines	140 - 150
Ashoogte (m)	80 -85
Rotordiameter (m)	90 - 95
Geïnstalleerd vermogen per turbine (MW)	3,0 – 3,5
Totaal geïnstalleerd vermogen (MW)	450 -500
Onderlinge afstand tussen turbines (m)	450 - 650
Grondoppervlak (km ²)	45 - 50

Tabel 3.1b Voorlopige kenmerken van het windpark met turbines zoals naar verwachting leverbaar binnen enkele jaren

Grootheid	Indicatieve waarde
Aantal turbines	90 - 100
Ashoogte (m)	95 - 100
Rotordiameter (m)	120 – 125
Geïnstalleerd vermogen per turbine (MW)	4,5 – 5,0
Totaal geïnstalleerd vermogen (MW)	450 -500
Onderlinge afstand tussen turbines (m)	600 - 850
Grondoppervlak (km ²)	45 - 50

Bij de inrichting van het park wordt geoptimaliseerd naar energieopbrengst, mechanische belasting van de windturbines, investerings- en onderhoudskosten en de invloed op het milieu. De belangrijkste factoren die hier invloed op hebben zijn de oriëntatie van het park op de windrichting, de onderlinge afstand van de windturbines en de plaatsing van de windturbines ten opzichte van elkaar (lay-out).

Het windpark, inclusief de veiligheidszone van 500 meter rondom het windpark, zal gesloten worden voor alle scheepvaart, visserij en recreatievaart inbegrepen. Vaartuigen bestemd voor onderhoud van het windpark en schepen van de overheid worden uitgezonderd.

In het windpark worden de turbines onderling elektrisch verbonden om het opgewekte vermogen te verzamelen en vanuit het verzamelpunt naar land te transporteren. Voor de interne verkabeling zijn verschillende verknopingen mogelijk. De exacte verknoping van de interne verkabeling ligt nog niet vast maar wordt in het MER behandeld.

Het windpark zal in zo kort mogelijke tijd worden aangelegd. De constructie bestaat uit een fundatie, ondersteuningsconstructie, mast en turbine. Afhankelijk van de waterdiepte, bodemgesteldheid en type turbine wordt voor de ondersteuningsconstructie een mono-pile of tripod ontwerp geselecteerd.

De mast zal bestaan uit stalen cilindrische buizen. De windturbinerotor bestaat uit drie bladen. De turbines zullen voorzien worden van verlichting ten behoeve van scheep- en luchtvaart. Zo nodig zullen maatregelen genomen worden om erosie van de bodem tegen te gaan.

Na afloop van de gebruiksperiode (20 jaar) zullen de turbines volgens de op dat moment geldende normen worden verwijderd. Ook de kabels en de funderingen zullen volledig worden verwijderd, tenzij verwijdering uit oogpunt van milieueffecten minder wenselijk is.

De infrastructuur

Om de opgewekte stroom naar hoogspanningsstations op land te transporteren zijn kabels nodig, die grotendeels in de bodem van de zee gelegd zullen worden. Voor de aanlanding en de aansluiting op het landelijke elektriciteitsnet komt een aansluiting bij de Eemshaven in aanmerking. In het MER zal daarbij worden bekeken wat de mogelijkheden zijn voor bundeling van kabelinfrastructuur. Het heeft de voorkeur dat de aanleg van de aanlandingskabel wordt gecombineerd met de aanleg van de aanlandingskabel van andere windparken in de omgeving. Het indicatieve voorkeustracé van de aanlandingskabel is in figuur 1.1 aangegeven.

Om transportverliezen te minimaliseren zullen transformatoren toegepast worden die de opgewekte spanning opvoeren. Voor transformatie van de opgewekte elektriciteit naar een hoger voltage (bijvoorbeeld 150 kV), behoort zowel een transformatorstation op land als een transformatorstation op zee tot de te onderzoeken mogelijkheden. Zeker in het geval van bundeling van kabelinfrastructuur kan een transformatorstation op zee onderdeel uitmaken van de voorgenomen activiteit.

De locatie

De locatie "Oost Friesland" betreft een gebied van 137 km², binnen welk gebied het windpark op maximaal 50 km² zal worden gedimensioneerd. Het park ligt op een afstand van circa 23 km uit de kust van Ameland en Schiermonnikoog. Op deze afstand is het park normaal gesproken niet zichtbaar vanaf de kust. Bovendien is het gelegen buiten de territoriale wateren in de EEZ. De grenzen van het gebied worden bepaald door de bijbehorende veiligheidszones en door aangewezen scheepvaartroutes.

In de volgende tabel zijn de coördinaten van de hoekpunten weergegeven in UTM projectie zone 31 in het ED50 stelsel en in het WGS84 stelsel. Deze begrenzing ligt binnen de veiligheidszone van 500 meter.

Tabel 3.2 Coördinaten van de hoekpunten van windpark "Oost Friesland"

ED-50 stelsel		WGS-84 stelsel	
easting	northing	Latitude	Longitude
716.665	5.965.411	N53°47,8567'	E006°17,4226'
718.333	5.963.092	N53°46,5662'	E006°18,8412'
710.613	5.960.238	N53°45,2200'	E006°11,7058'
708.846	5.962.457	N53°46,4577'	E006°10,1902'

707.774	5.962.059	N53°46,2691'	E006°09,1995'
709.641	5.959.856	N53°45,0378'	E006°10,8070'
687.285	5.951.516	N53°41,0559'	E005°50,1858'
685.700	5.953.850	N53°42,3472'	E005°48,8313'
684.700	5.953.498	N53°42,1788'	E005°47,9108'
686.267	5.951.141	N53°40,8757'	E005°49,2485'
683.115	5.950.000	N53°40,3278'	E005°46,3478'
679.863	5.950.453	N53°40,6396'	E005°43,4130'
676.834	5.950.568	N53°40,7636'	E005°40,6683'

4 GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

In algemene zin wordt opgemerkt dat het MER voor het windpark beschouwd moet worden als een "inrichtings-MER". Dit betekent dat de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit worden vergeleken met het nulalternatief en met realistische uitvoeringsalternatieven, voor zover die binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen. In het MER zullen daarom geen beleidsalternatieven worden behandeld, bijvoorbeeld andere manieren om duurzame energie op te wekken. Ook is geen locatie-MER aan de orde, waarmee verschillende locaties tegen elkaar afgewogen worden. De locatiekeuze zal in het MER overigens wel worden gemotiveerd.

In het MER zullen de effecten van zowel de aanleg, het gebruik en van de verwijdering van het windpark en de aanlandingskabel worden beschreven.

Omdat verschillende soortgelijke MER's opgesteld worden, zullen de algemene aspecten beknopt worden behandeld en zal het accent worden gelegd op die aspecten die specifiek zijn voor het onderhavige park.

Voor een eerste beeld worden de meest relevante milieuaspecten hieronder kort belicht. Deze aspecten worden uitvoerig in het MER behandeld. De voornaamste milieuaspecten zijn:

- veiligheid
- effecten op vogels
- effecten op het aquatische milieu en de visserij
- energie-opbrengst, mede in relatie tot het grondgebruik

4.1 Veiligheid

Het gaat hierbij om risico's van aanvaring van de masten, verhoogde risico's ten gevolge van vernauwing van vaarroutes, verstoring van radars en straalzenders et cetera. Ook zal ingegaan worden op kansen op en gevolgen van losrakende wieken en mogelijke andere turbinecomponenten. Verder zullen de eventuele gevolgen voor de luchtvaart worden behandeld.

4.2 Effecten op vogels

Uit voorgaande MER's voor windparken op zee is gebleken dat de effecten op vogels doorgaans de belangrijkste milieu-effecten zijn. Onder normale weersomstandigheden kunnen vogels windturbines goed zien en ontwijken. De risico's bij ongunstige weersomstandigheden treden vooral op tijdens de trek en zijn o.a. afhankelijk van de vlieghoogte. Windparken ter plekke van erkende trekroutes moeten vermeden worden. Een en ander zal in het MER verder uitgewerkt worden.

4.3 Effecten op het aquatische milieu

Windparken op zee kunnen enig effect hebben op het aquatisch milieu. Omdat binnen het park de scheepvaart aanzienlijk beperkt wordt en omdat de fundering een extra oppervlak voor plantaardige en dierlijke aangroei betekent, kunnen zich meer vissen ophouden tussen de turbines. Dit kan extra prooidieren aantrekken. De gevolgen blijken doorgaans beperkt en zullen in het MER nader gepreciseerd worden. Ook zal ingegaan worden op de tijdelijke effecten van de vergraving van ondergrondse kabels naar de kust en gevolgen van de bouw van de funderingen. Eventuele heiwerkzaamheden kunnen, weliswaar tijdelijk, het leefmilieu op zee verstoren.

4.4 Energie-opbrengst, mede in relatie tot het grondgebruik

Windturbines bieden de maximale opbrengst bij een groot windaanbod en bij minimale onderlinge verstoring. In de praktijk kiest men daarom een onderlinge afstand van 5 tot 8 maal de rotordiameter. Een kortere afstand betekent te veel onderlinge verstoring, met als mogelijk gevolg een afname in energie-opbrengst en verkorting van de levensduur. Een grotere onderlinge tussenruimte vraagt een hogere investering voor de elektrische parkinfrastructuur en legt een groter beslag op schaarse en kostbare ruimte. Het

opstellingspatroon wordt dusdanig gekozen dat binnen een lokatie de opbrengst in verhouding tot de kosten en het ruimtegebruik optimaal is.

4.5 **Techniek/economie**

In het MER zal de technisch en economisch optimale inrichting van het park worden uitgewerkt in relatie tot diepte en samenstelling van de bodem op de locatie en de specificaties van de turbines en de noodzakelijke fundering. Verder spelen de lengte, de route van het kabeltracé, de aanlegmethode en de uitvoeringen van kruisingen met andere infrastructuur een rol.

4.6 **Overige aspecten**

Aspecten die daarnaast in het MER zullen worden belicht zijn:

- landschap
In dit verband zijn vooral de (eventuele) zichtbaarheid van het windpark vanaf de kust en de beleving voor zeevarenden van belang
- morfologie en hydrologie
Hierbij gaat het om veranderingen in de zeebodem en bewegingen van het zeewater
- cultuurhistorie
In dit kader is de aanwezigheid van archeologische waarden en eventueel historisch belangrijke scheepswrakken aan de orde
- gebruiksfuncties
Aandacht zal worden besteed aan de af- of aanwezigheid van andere functies van het plangebied en de effecten van het windpark. Met name moet worden gedacht aan de functies visserij, scheepvaart, luchtvaart, olie- en gasactiviteiten, defensie, zand- en schelpenwinning, telecom (andere kabels en leidingen), baggerstort en andere offshore windparken.

4.7 **Vermeden emissies**

Gelet op het doel van het project om bij te dragen aan doelstellingen op het gebied van duurzame energie en milieu zullen de positieve effecten van het windpark worden gekwantificeerd in termen van opgewekte hoeveelheid elektriciteit en vermeden emissies van CO₂, SO₂ en NO_x. Deze emissies komen vrij bij de elektriciteitsproductie op basis van fossiele brandstoffen.

5 ALTERNATIEVEN

Naast de voorgenomen activiteit zullen in het MER het nulalternatief, de uitvoeringsalternatieven en het meest milieuvriendelijke alternatief worden uitgewerkt.

5.1 Nulalternatief

Het nulalternatief is het alternatief waarbij het windpark niet wordt gerealiseerd. Dit is voor de initiatiefnemer in principe geen reëel alternatief, maar vormt voor het MER een referentiesituatie. Dit betekent dat de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit worden vergeleken met dit alternatief. Het referentiealternatief komt in feite overeen met de bestaande toestand van het milieu, inclusief de autonome ontwikkeling.

5.2 Uitvoeringsalternatieven

Uitvoeringsalternatieven zijn realistische alternatieven die in hoofdzaak dezelfde activiteit beogen maar een geringere belasting voor het milieu betekenen. Ten behoeve van alternatieven zullen de volgende grootheden worden gevarieerd:

- de turbine grootte (met bijbehorende masthoogte en wiekdiameter)
- de oderlinge afstand
- de vulling van de beschikbare ruimte (zoals de "dichtste bolstapeling")

De gevolgen van deze alternatieven voor het milieu (o.a. vogelslachtoffers, zeedieren) zullen worden beschreven.

5.3 Meest milieuvriendelijke alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief is een samenvoeging van die elementen uit uitvoeringsalternatieven die de beste mogelijkheden voor de bescherming van het milieu bieden. Dit alternatief zal in het MER worden beschreven.

6 WETTELIJKE ASPECTEN EN TIJDSPLANNING

6.1 M.e.r.-plicht

Op de m.e.r.-plicht is reeds in hoofdstuk 1 ingegaan. De omvang van het park is dusdanig dat de m.e.r.-plichtigheid niet aan enige twijfel onderhevig is.

6.2 Te nemen besluiten

Voor het realiseren van het windpark moet primair een besluit worden genomen over de vergunning in gevolge de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr). Het bevoegd gezag hiervoor is de minister van Verkeer en Waterstaat. De 'wettelijke adviseurs' in deze procedure zijn de Minister van VROM en de directeur Natuurbeheer van het Ministerie van LNV.

De "Beleidsregels inzake toepassing van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken op installaties in de exclusieve economische zone" vormen het toetsingskader voor de Wbr-vergunningverlening (Stcrt. 2004, 252).

Daarnaast zullen nog andere vergunningen en ontheffingen noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het project, zoals bijvoorbeeld:

- aanlegvergunning(en) van de aanlandingskabel binnen de 12-mijlszone en op land, afhankelijk van het tracé en de methode van aanleg
- ontheffing conform de Keur op de waterkeringen voor de doorkruising van de kust
- vergunning Wet milieubeheer ten aanzien van eventuele transformatorstations (op het land)

In het MER zal worden aangegeven om welke vergunningen het exact zal gaan.

6.3 In acht te nemen beleid, wet- en regelgeving

Bij het te nemen besluit dient het BG diverse documenten met betrekking tot beleid en regelgeving in acht te nemen. Hieronder worden de (mogelijk) relevante documenten vermeld, onderverdeeld in internationaal en nationaal beleidskader en het wetgevende kader. De lijsten zijn niet-limitatief. In het MER zullen de relevante documenten worden gecompleteerd, besproken en waar nodig getoetst.

Tabel 6.1 Internationaal beleidskader

Categorie	Beleidsdocument
Noordzee	• UNCLOS (1982) • SOLAS verdrag (1974) • EEG-verordening 3760 Gemeenschappelijk Visserij-beleid (1992) • Zeerechtverdrag: art. 55 en 56 (1982) • Kaderrichtlijn Water (2000)
Natuur	• Verdrag van London (1972) • Vogelrichtlijn (1979) • Habitat richtlijn (1992) • Verdrag van Bonn of convention on the Conservation of Migratory Species of wild animals (1979) • Conventie van Bern (1979) • Bonn Overeenkomst (1989) • OSPAR-verdrag (1992) • OSPAR richtlijn voor offshore windparken (2003) • Biodiversiteitsverdrag Rio de Janeiro (1992) • ASCOBAN (1994) • African-Eurasian Migratory Waterbird Agreement (AEWA 1995)
Klimaatverandering	• United Nations Framework Convention on Climate Change (1992) • Kyoto protocol to the UN Convention on Climate Change (1997)

Tabel 6.2 Nationaal beleidskader

Categorie	Beleidsdocument
Noordzee	• Integraal Beheerplan Noordzee 2015 (in ontwikkeling) • Beheersvisie Noordzee 2010 (1993) • Beleidsregels in zake toepassing van Wbr (2005) • Brief aan Tweede Kamer over regelgeving vestiging windturbines op zee (12 oktober 2004) • Derde Kustnota (2000) • Beleidsnota Scheepvaartverkeer Noordzee, op koers (1987)
Energie	• Derde Energienota (1995) • Tweede Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (1994) • Elektriciteitswet (1998) • Ministeriële regeling elektriciteitswet (o.a. over tariefstructuren) • Bestuur Overeenkomst Landelijke Ontwikkeling Windenergie (2001) • Leveringszekerheid; notitie van EZ • Energierapport (2002) • Energie en samenleving (2001) • Eindrapport Connect 6000 MW (2004) • Algemene uitvoeringsregeling milieukwaliteit elektriciteitsproductie (2003) • Regeling van garanties van oorsprong voor duurzame elektriciteit (2003) • Regeling subsidiebedragen milieukwaliteit electriciteitsproductie (2004) • Energierapport (2005) • Wijziging van de Elektriciteitswet 1998 (2005)
Milieu	• Nota 'Vaste waarden, nieuwe vormen; Milieubeleid 2002-2006' (2002) • Uitvoeringsnota Klimaatbeleid deel 1 en 2 (1999) • CO₂-reductieplan (1996) • Nationaal Milieubeleidsplan (NMP4)
Natuur	• Structuurschema Groene Ruimte (1995) • Mensen voor natuur, natuur voor mensen (2000)
Ruimtelijke Ordening	• Nota Ruimte (2004) • Structuurschema Militaire Terreinen (2004) • Structuurnota Zee- en kustvisserij (1993) • Structuurschema Buisleidingen (1984) • Het Verdrag van Valletta (onshore kabel) • Ontgrondingenplan Noordzee (2004)

Wetgevend kader

- Wet beheer Rijkswaterstaatswerken
- Rijkswet Instelling Exclusieve Economische Zone (2000)
- Wet grenzen Nederlandse territoriale zee
- Scheepvaartverkeerswet (1989)
- Wet bestrijding ongevallen Noordzee (1992)
- Wet Verontreiniging zeewater (1975)
- Wet verontreiniging oppervlaktewater
- Flora en Fauna Wet (1998)
- Wet op de Waterhuishouding
- Wet op de archeologische monumentenzorg (onshore kabel)
- Natuurbeschermingswet (onshore kabel, transformatorstation)
- Wet bodembescherming (onshore kabel)
- Boswet (onshore kabel)
- Wet Ruimtelijke ordening (onshore kabel en station)
- Wet Milieubeheer (biedt kader voor uit te voeren MER en onshore kabel)
- Wrakkenwet

6.4 Procedure

Het MER wordt ten behoeve van het besluit op grond van de Wbr-vergunning opgesteld. De m.e.r.-procedure is daarom geïntegreerd met de procedure voor deze vergunningaanvraag. Ten aanzien van de m.e.r. en de besluitvorming over de vergunning geldt dat hierin de mogelijkheid van inspraak en advies is opgenomen, terwijl tegen de besluiten beroep mogelijk is (zie figuur 6.1).

De navolgende wettelijke termijnen zijn van belang:

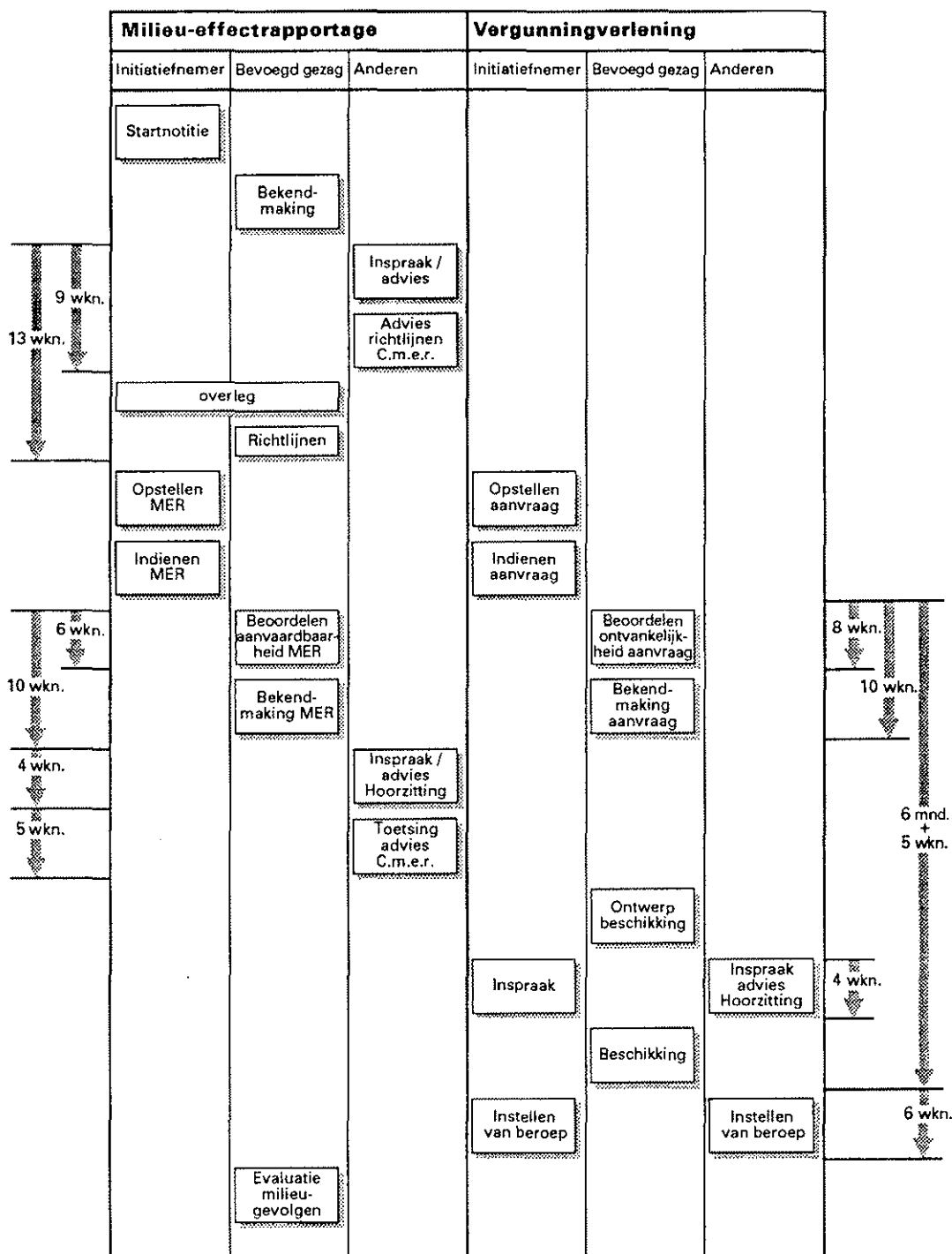
- na indiening van de startnotitie gaat het bevoegd gezag tot bekendmaking over. Hiermee begint de fase van inspraak, advies en het vaststellen van de richtlijnen voor het MER, die maximaal 13 weken duurt. De m.e.r.-commissie dient het bevoegd gezag van advies inzake de richtlijnen
- vervolgens worden het MER en de vergunningaanvragen opgesteld
- na indiening van het MER en de vergunningaanvragen dient het bevoegd gezag binnen 6 weken vast te stellen of het MER aanvaardbaar is
- binnen 10 weken na de indiening worden de betreffende documenten bekendgemaakt, waarna voor het MER een inspraaktermijn van 4 weken volgt. Binnen 5 weken na de

terinzagelegging dient de Commissie m.e.r. het toetsingsadvies over het MER uit te brengen

- voor de periode waarin ontwerp-beschikking, inspraak/advies en de definitieve beschikking op de vergunningaanvragen elkaar opvolgen, geldt een termijn van 6 maanden + 5 weken vanaf indiening
- na de definitieve beschikking is er een beroepstermijn van 6 weken.

6.5 Planning

De planning van initiatiefnemer RAEDTHUYS HOLDING B.V. is om uiterlijk medio 2006 te beschikken over alle vergunningen en zo spoedig mogelijk daarna te starten met de bouw van de faciliteiten en infrastructuur. Volgens planning zal het windpark in 2008 gerealiseerd worden en op het hoogspanningsnet aangesloten. Meer gedetailleerde informatie hierover zal in het MER worden opgenomen.

Figuur 6.1 M.e.r.- en vergunningprocedure Wet beheer rijkswaterstaatwerken

**7 NAAM EN VESTIGINGSPLAATS VAN INITIATIEFNEMER EN
BEVOEGD GEZAG**

INITIATIEFNEMER

Naam : RAEDTHUYS HOLDING B.V.
Contactpersoon : Dhr. E. Coolen
Postadres : Postbus 3141
7500 DC Enschede

BEVOEGD GEZAG

Naam : Staatssecretaris van Verkeer & Waterstaat, Rijkswaterstaat
Noordzee
: Inspraakpunt
Startnotitie MER Raedthuys offshore Oost Friesland
Adres: Postbus 5807
2280 HV RIJSWIJK

LITERATUUR

E-CONNECTION, 2001. MER Offshore windpark Q7-WP. Bunnik, juni 2001

NOORDZEEWIND, 2003. Inrichtings-MER Near Shore Windpark. Houten, juni 2003

STAATSCOURANT 2004, 252. Beleidsregels inzake toepassing van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken op installaties in de exclusieve economische zone

STARTNOTITIES milieueffectrapportage diverse windparken (E-connection, 2001. Evelop, 2005. WEOM, 2005. Airtricity, 2005; zie <http://www.inspraakvenw.nl/>)

TK, 1996. Tweede Kamer. Kamerstuk 1995-1996, 24 525, nrs.1-2. Derde Energienota

TK, 2004, Tweede Kamer Kamerstuk 2003-2004, 29 435, nr. 2. Nota Ruimte; Kabinetsstandpunt

http://www.noordzeeloket.nl/beleid_en_regelgeving/

GEBRUIKTE AFKORTINGEN**EEZ**

Exclusieve economische zone; deel van het Nederlands Continentaal Plat buiten de 12 mijlszone (de Territoriale Zee)

LNV

Landbouw, natuurbeheer en voedselveiligheid (ministerie)

MER

Milieueffectrapport

m.e.r.

Milieueffectrapportage (de procedure)

VROM

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieuhygiëne (ministerie)

Wbr

Wet beheer rijkswaterstaatswerken